

Prioriterade frågor 2021

Antagna av medlemmarna under november 2020 (digitalt)
Fastställda av styrelsen 2020-12-10 (digitalt)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Allmänt	Sid 1
Våra medlemmar	Sid 1
Bostadsförsörjning	Sid 1
Finansiering för tillväxt	Sid 2
Särskilt bevaka statliga utredningar	Sid 2
Bredbandsutbyggnad och gemensamma bredbandstjänster	Sid 2
Framtida miljöarbete / Agenda 2030	Sid 3
Infrastruktur	Sid 3
Arbetsmarknaden	Sid 4

Allmänt

De prioriterade frågorna inför kommande verksamhetsår fastställs av medlemmarna vid höstmötet varje år. Förslagen på vad medlemmarna anser vara extra viktigt brukar vara många. Styrelsen har sedan att arbeta efter de frågor som beslutas vara prioriterade samt ett antal andra frågor som alltid dyker upp efterhand under året. Vårt arbetssätt handlar som vanligt om att möta framförallt våra medlemmar men också regeringen, riksdagen, statliga myndigheter samt olika statliga utredningar.

Våra medlemmar

För att vara trovärdiga och kunna påverka på nationell nivå måste vi hela tiden hålla oss informerade om hur det ser ut i våra medlemskommuner. Vi har som mål att besöka samtliga av våra medlemskommuner under en mandatperiod. Det är en hög målsättning och därför också en högt prioriterad fråga i vår verksamhet. Det är det fysiska mötet i kommunen som ger den rätta bilden av vilka olika förutsättningar vi har i de olika delarna av landet, och det är dessa bilder vi vill dela med oss av till beslutsfattare på nationell nivå.

Vi vill bli bättre på att använda den kompetens som finns hos våra medlemmar. Ett sätt göra det är att styrelsen tillsätter arbetsgrupper inom olika specialområden.

Mål 2021

- *Besöka minst 15 av medlemskommunerna*
- *Vara minst 70 medlemmar vid årets slut*
- *Tillsätta minst en särskild arbetsgrupp bestående av representanter från medlemskommunerna*
- *Öka kommunchefernas delaktighet genom avsatt tid för nätverkande på vårmötet*

Bostadsförsörjning

I flera av de små kommunerna råder det bostadsbrist. Invånare – inklusive nyanlända – behöver olika boendeformer i olika faser av livet. Svårigheter med finansiering, krav på nedskrivning och höga byggkostnader utgör de främsta hindren för bostadsproduktion, men även alltför detaljerade regelverk kan utgöra hinder.

Strandskyddet ses just nu över av en särskild utredare, uppdraget ska redovisas den 30 november 2020. Direktiven från regeringen säger bland annat att det ska bli betydligt enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden. Vi kommer att följa upp utredningens förslag och åtgärder.

Flera av våra medlemskommuner upplever problem med social dumpning, vilket innebär att kommuner bidrar till eller uppmanar personer i stort behov av samhällsservice att flytta till en annan kommun, ofta utan att den mottagande kommunen informerats. Vi kommer att bevaka och, om behov finns, belysa problematiken för beslutsfattare.

Mål 2021

- *Bevaka statliga utredningar som påverkar kommunernas möjligheter/hinder för byggande*
- *Föra en kontinuerlig dialog med regeringen, riksdagspartierna och statliga myndigheter avseende bostadsbyggande*
- *Särskilt bevaka frågor kopplade till social dumpning*

Finansiering för tillväxt

Nya idéer och lösningar krävs inom finansieringsområdet. Affärsbankerna lämnar landsbygden i ett rasande tempo. Företag och privatpersoner har svårigheter att få krediter på grund av att marknadsvärdesprincipen ofta tillämpas strikt.

Vi vill särskilt påtala statens ansvar för finansiering när nya uppgifter läggs på kommunerna. Möjligheten till olika, så kallade asymmetriska, krav på kommunal medfinansiering bör övervägas.

Analys av den samlade samhällsnyttan måste få en större betydelse vid olika typer av statliga investeringar.

Mål 2021

- *Belysa den generella problematiken med kapitaltillgång/finansiering på landsbygden för regeringen, riksdagspartierna samt övriga som berörs av frågan*

Särskilt bevaka statliga utredningar

Vi vill under året bevaka och följa upp några utvalda statliga utredningar som kan komma att påverka de små kommunerna. De utredningar vi har i åtanke är bland annat kommunutredningen (SOU 2020:8) och strandskyddsutredningen (Dir. 2019:41).

Utredningar som ska redovisas under året som vi kommer bevaka och yttra oss om är bland annat Dir. 2019:94 Kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete och Dir. 2020:88 En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner.

Mål 2021

- *Följa upp genomförandet av olika utredningars förslag*
- *Bevaka pågående utredningar genom att, om möjligt, träffa dem*
- *Skriva remissvar avseende särskilt viktiga utredningar*

Bredbandsutbyggnad och gemensamma bredbandstjänster

Regeringens målsättning att erbjuda minst 100 Mbit/s för alla år 2025 kräver en större andel nationell finansiering. Vi föreslår att den nationella infrastrukturbudgeten används även för fiberutbyggnad. Myndigheters regelverk för stöd måste dessutom syfta till att förenkla fiberutbyggnaden på landsbygden.

Årets pandemiutbrott har visat att snabbt bredband är en grundläggande förutsättning för att kunna arbeta hemifrån oavsett var i landet man är bosatt. Det är också en viktig förutsättning för effektivisering och förbättrad service genom möjligheten att nyttja digitala tjänster. Komplicerade regelverk utgör ofta hinder för våra kommuners möjligheter att erbjuda digitala tjänster, dessa måste elimineras.

Mål 2021

- *Fortsätta samarbetet med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Post- och telestyrelsen (PTS), Svenska Stadsnättsföreningen (SSNF) och andra aktörer inom området*
- *Belysa de mindre kommunernas svårigheter med bredbandsutbyggnad på landsbygden för regeringen, riksdagspartierna samt övriga som berörs av frågan*

Framtida miljöarbete / Agenda 2030

FN:s medlemsstater har antagit Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan, som innehåller 17 globala mål, är en handlingsplan för omställning till ett hållbart samhälle och innebär ett nytt sätt att se på de globala utmaningarna. Kommunerna har en stor del av ansvaret för genomförandet, genom att flera av deras grunduppdrag enligt lag är direkt eller indirekt kopplade till specifika delmål i agendan (ex skola, vård, omsorg, samhällsplanering).

Flera kommuner har kommit igång bra med omställningsarbetet, medan man i andra kan behöva hjälp och inspiration för att komma igång. Vi ser en möjlighet att hjälpa till med att koppla ihop olika aktörer för att få igång omställningsarbetet i de kommuner som ännu inte är igång. Under år 2019 har SmåKom påbörjat ett samarbete med Naturvårdsverket. Vi vill utveckla det samarbetet och ser därigenom en möjlighet för våra kommuner att få stöd i Agenda 2030-arbetet.

Mål 2021

- *Fortsatt dialog med Naturvårdsverket*
- *Fortsatt dialog med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*
- *Presentera goda exempel från de kommuner som är långt framskridna i arbetet med Agenda 2030*

Infrastruktur

Infrastruktur är ett omfattande begrepp som inbegriper många olika sakområden. SmåKoms arbete innebär att vi kraftsamlar på ett övergripande plan. Vi kan till exempel inte engagera oss i enskilda väg- eller järnvägsprojekt. När det gäller vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser är vårt mål att arbeta med principer för finansiering samt påvisa vikten av en hög standard på vägnätet, särskilt i de delar av landet där kollektivtrafik är begränsad eller till och med saknas helt.

Under senare tid har vi vid våra möten med medlemskommunerna fått höra väldigt mycket synpunkter kring Trafikverket. Det handlar om underhåll av befintliga vägar och järnvägar men även om nya objekt. Nedmonteringen av belysning längs våra vägar samt bristfällig snöröjning och sänkta hastigheter är andra frågor som lyfts. Under året planerar vi för ett möte med Trafikverkets generaldirektör där vi kommer att belysa de synpunkter som medlemskommunerna fört fram.

En annan viktig fråga handlar om VA. De befintliga VA-näten är till stor del gamla och kommunerna står inför väldigt stora investeringar både när det gäller ersättning av gamla nät och vid nybyggnation. Under året vill vi försöka skapa en bild av hur läget ser ut hos våra medlemmar och kommer därför tillsätta en särskild arbetsgrupp.

Mål 2021

- *Föra en dialog med Trafikverket om de mindre kommunernas upplevda problem i samarbetet med Trafikverket*
- *En särskild arbetsgrupp bestående av representanter från medlemskommunerna ska slutföra analysen av kommunernas behov av investeringar inom VA-området*

Arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsfrågor står högt bland kommunernas prioriterade frågor. Mycket arbete läggs på att få ut människor i arbete. I många av våra kommuner har Arbetsförmedlingen (AF) stängt sina kontor vilket i praktiken innebär att kommunerna återigen får ta ansvar för det som egentligen är ett statligt ansvar. I slutet av år 2019 har AF fått direktiv om att åter öppna sina kontor. Hur det ska gå till är dock fortfarande inte känt. Det finns därför all anledning för SmåKom att bevaka den här frågan.

Vi vet att det finns en rad goda exempel bland våra kommuner där man genom nya arbetssätt har hittat modeller för hur man kan lösa arbetsmarknadsfrågorna även efter att AF har stängt sitt kontor. Vi kommer att sprida dessa exempel till beslutsfattare och till våra medlemskommuner. Då arbetsförmedlingen är ett statligt åtagande kommer vi också driva frågan att de kommuner som hittat en egen lösning ska erhålla skälig ersättning från staten för verksamheten.

Mål 2021

- *Föra en dialog med Arbetsförmedlingen avseende myndighetens pågående omstrukturering*
- *Bevaka kommunutredningens förslag om försöksverksamhet*
- *Förmedla goda exempel från medlemskommunernas arbete med arbetsmarknadsfrågor*